

УДК 378.147:004.9:811

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2025-20.8>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

ГУЛЬЧУК БОГДАНА ЛЕОНІДІВНА

старший викладач кафедри фундаментальних та поведінкових дисциплін

Волинський інститут імені В'ячеслава Липинського

Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад

«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

bohul4uk@ukr.net

orcid.org/0009-0001-0436-3111

У статті розглянуто проблему формування професійної іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах цифровізації, суспільних трансформацій і педагогічних інновацій. Іноземна мова більше не розглядається лише як навчальна дисципліна – вона набуває ролі інструмента міжкультурної комунікації, наукової мобільності та доступу до актуальної фахової інформації. Водночас освітня система стикається з необхідністю оновлення підходів до викладання, інтеграції ІКТ, штучного інтелекту та змішаних форм навчання.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та практичний аналіз ефективних педагогічних підходів до формування професійної іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах цифрової трансформації освітнього середовища.

У роботі використано аналітичний, порівняльний і синтетичний методи; проведено контент-аналіз сучасних наукових джерел, присвячених інноваційним освітнім технологіям, цифровим платформам і структурі іншомовної компетентності. Окреслено зміст, структуру та компоненти професійної іншомовної компетентності (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний); проаналізовано ефективність використання цифрових інструментів (Moodle, Quizlet, Padlet, Jamboard, MindMeister), а також можливості проєктного, змішаного та CLIL-навчання. Акцентовано увагу на важливості педагогічного супроводу, етичного використання ШІ та ролі викладача як модератора освітньої взаємодії. Визначено, що цифровізація та інноваційні методики забезпечують адаптивність навчального процесу, розвиток професійної мобільності та міжкультурної компетентності студентів.

Визначено комплексну модель формування професійної іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти з урахуванням інтеграції цифрових технологій, ІКТ, ШІ та інноваційних методик викладання. Уперше систематизовано педагогічні умови ефективного впровадження змішаних форматів навчання для досягнення високого рівня мовної підготовки.

Розвиток професійної іншомовної компетентності є стратегічною метою сучасної вищої освіти. Ефективність цього процесу залежить від здатності викладача інтегрувати цифрові платформи та педагогічні інновації, забезпечити індивідуалізацію навчання й відповідати на виклики воєнного й інформаційного часу. Запропоновані висновки можуть слугувати основою для удосконалення навчальних програм, професійного розвитку педагогів і впровадження стратегії цифрової трансформації у закладах вищої освіти.

Ключові слова: професійна іншомовна компетентність, цифровізація освіти, інноваційні педагогічні технології, змішане навчання, цифрові платформи, штучний інтелект, міжкультурна комунікація, проєктне навчання, CLIL-методика, педагогічний супровід, індивідуалізація навчання, освітня мобільність.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку вищої освіти, які супроводжуються цифровою трансформацією, впровадженням інноваційних технологій, а також соціальними та політичними викликами, зокрема повномасштабною війною в Україні, зростає потреба у формуванні професійної іншомовної компетентності здобувачів вищої

освіти. Іноземна мова перестає бути лише навчальною дисципліною – вона виступає стратегічним інструментом доступу до фахової інформації, міжкультурної комунікації та міжнародної академічної мобільності. Водночас традиційні моделі викладання не завжди відповідають динаміці змін, що відбуваються у сфері освіти. Постає потреба в пошуку

ефективних педагогічних підходів, які забезпечать адаптивність, якість і практичну спрямованість мовної підготовки у цифровому та соціально нестабільному середовищі. Проблема набуває ще більшої актуальності в контексті переосмислення ролі викладача, необхідності критичного добору цифрових ресурсів та етичного впровадження інструментів штучного інтелекту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях професійна іншомовна компетентність розглядається як важливий чинник професійної мобільності фахівців і засіб інтеграції у глобальне освітнє середовище [2; 8]. Теоретичні засади структури іншомовної компетентності, зокрема мотиваційного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компонентів, детально висвітлено у працях В. Дроздової та К. Рудницької [5]. Цифровізація освітнього процесу проаналізована з позицій застосування ІКТ і платформ дистанційного навчання, зокрема Moodle, які забезпечують гнучкість навчання, формування автономії та розвитку навичок самоосвіти [10; 14; 15]. Використання сучасних цифрових інструментів для підвищення ефективності навчального процесу висвітлено в роботах О. Неживої, Г. Жили та В. Дроздової [3; 6; 11]. Інноваційні педагогічні практики, як-от проєктне та змішане навчання, розглядаються як ефективні засоби активізації мовної діяльності та розвитку критичного мислення [4; 12; 13]. Перспективи застосування штучного інтелекту у викладанні іноземних мов проаналізовано у працях О. Хорошайло, С. Кочергіної та І. Козубай, які підкреслюють потенціал ШІ для персоналізації освітнього середовища [9; 16].

Загалом аналіз наукових джерел свідчить про зростання уваги до інтеграції цифрових технологій у викладання іноземних мов як інструменту формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та практичний аналіз ефективних підходів до формування професійної іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах цифровізації, соціально-політичних транс-

формацій і впровадження педагогічних інновацій. Дослідження спрямоване на з'ясування ролі іноземної мови в сучасній системі освіти, визначення провідних технологій її викладання та встановлення принципів організації освітнього процесу, які забезпечують розвиток мовленнєвих і комунікативних навичок, адаптованих до потреб глобального та міждисциплінарного професійного середовища.

Виклад основного матеріалу. Формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти в сучасних умовах потребує переосмислення ролі іноземної мови як інструмента доступу до фахової інформації, міжкультурної комунікації та міжнародної академічної взаємодії. Особливого значення набуває викладання іноземної мови в закладах вищої освіти України в умовах збройного спротиву та суспільно-політичної нестабільності, коли мовна компетентність слугує засобом поширення достовірної інформації про події в Україні, формування міжнародної підтримки та презентації наукових і освітніх здобутків української академічної спільноти.

Сучасні дослідження зосереджуються на пошуку ефективних шляхів оптимізації процесу навчання іноземної мови шляхом впровадження інноваційних педагогічних технологій. Н. Зайцева звертає увагу на те, що модернізація освітнього середовища передбачає як переваги, так і ризики. Проте найбільш значущими результатами є урізноманітнення способів подання навчального матеріалу й оновлення форм контролю знань, що впливає на результативність навчального процесу [7]. За відповідної організації освітньої діяльності інноваційні технології можуть істотно підвищити ефективність взаємодії викладача та студента [3]. Особливий інтерес викликають дослідження щодо використання штучного інтелекту у викладанні іноземних мов. О. Хорошайло та С. Кочергіна обґрунтовують, що інструменти штучного інтелекту здатні трансформувати структуру та зміст навчального процесу у вищій школі. Зазначається, що хоча інтеграція новітніх технологій супроводжується низкою викликів, її потенціал для модернізації освіти є безпрецедентним [16]. Водночас І. Козубай вказує на провідну роль

викладача, який здійснює критичний добір цифрових ресурсів і гарантує якість освітнього контенту [9].

Окрему увагу заслуговує метод проектного навчання, що демонструє високу ефективність у процесі засвоєння англійської мови. Л. Никонорова доводить, що така форма роботи активізує пізнавальну діяльність студентів, формує навички самостійного прийняття рішень і сприяє перенесенню здобутих знань у практичну площину [12]. Цифровізація освітнього процесу потребує переосмислення співвідношення між традиційними та новітніми підходами до викладання. У цьому контексті концепція змішаного навчання, описана Г. Олейніковою, розглядається як ефективна модель, що забезпечує інтеграцію цифрових платформ у структуру звичних навчальних занять [13]. У мовній освіті особливого значення набуває формування професійної мобільності. Г. Бондар та І. Нестеренко доводять, що володіння іноземною мовою забезпечує фахівцям розширення горизонтів професійного зростання, а також відкриває нові можливості на ринку праці як в Україні, так і за її межами [2].

Професійна іншомовна компетентність визначається як здатність здійснювати результативне професійне спілкування іноземною мовою, що базується на інтеграції мотиваційного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компонентів. Мотиваційний компонент охоплює прагнення й готовність залучати іноземну мову до професійної діяльності. Когнітивний компонент передбачає знання, пов'язані з галузевою лексикою та граматику. Діяльнісний компонент відображає сформованість практичних умінь, необхідних для функціонування у професійних мовленнєвих ситуаціях. Рефлексивний компонент забезпечує здатність аналізувати, контролювати та вдосконалювати власну мовленнєву поведінку. Сутність іншомовної компетентності реалізується у високому рівні володіння мовними засобами, урахуванні соціокультурних контекстів, а також у наявності фахових знань, які дають змогу ефективно адаптувати комунікативні дії до змінного професійного середовища [5].

Вища освіта функціонує як чинник професійного й особистісного становлення здобувачів. Вона формує фахівців, здатних до динамічного реагування на запити глобалізованого ринку праці. У період активних соціальних, економічних і політичних трансформацій володіння іноземними мовами набуває особливої ваги. Знання мов міжнародного спілкування зміцнює міждержавну взаємодію, відкриває доступ до міжнародних освітніх, наукових і професійних спільнот, а також посилює здатність країни інтегруватися в глобальні процеси [8].

Професійна мобільність в умовах сучасного ринку праці передбачає здатність ефективно функціонувати в міжкультурному середовищі. Фахівці, які володіють іноземною мовою і мають високий рівень галузевої компетентності, отримують додаткові переваги у професійному розвитку. Тож іншомовна підготовка стає ключовим чинником реалізації індивідуальної траєкторії кар'єрного зростання [2]. Інноваційні освітні технології трансформують підходи до викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. Педагогічна інновація у вузькому значенні розглядається як така діяльність, що за своїми результатами перевищує ефективність традиційних форм навчання, посилюючи конкурентоспроможність педагогічних практик [7].

Інформаційні технології, що активно впроваджуються у викладання мов протягом останніх десятиліть, стимулюють пізнавальну активність, розвивають здатність до творчого мислення, підсилюють практичну орієнтацію навчального процесу та забезпечують урахування когнітивних і особистісних потреб здобувачів освіти. Використання цифрових ресурсів та інтерактивних платформ створює умови для формування критичного мислення, індивідуалізації навчання й адаптації до постійних змін у соціальному та професійному середовищі.

Проектні технології навчання є комплексним педагогічним підходом, який передбачає індивідуалізацію освітнього процесу, формування автономії в організації навчальної діяльності, а також розвиток умінь планування та самоконтролю. Метод проектів

ґрунтується на пізнавальній активності здобувачів освіти й потребує їхньої внутрішньої мотивації, що значною мірою впливає на якість засвоєння навчального матеріалу. Основна ціль цього підходу полягає в розвитку логічного мислення, вмінь встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, приймати обґрунтовані рішення, виконувати завдання, що потребують інтеграції знань з кількох наукових галузей. У процесі виконання навчального проєкту формуються також прогностичні навички, які полягають у передбаченні можливих результатів власної діяльності. Важливою перевагою цього підходу є гарантований результат, оскільки студенти беруть активну участь у розв'язанні конкретних проблем, обміні думками, пошуку творчих рішень і колективному обговоренні, що й становить сутність проєктної роботи [4].

Під час планування навчального проєкту з іноземної мови викладач має враховувати низку чинників. Тематика проєкту може стосуватися як країни, мова якої вивчається, так і регіонального контексту, у якому функціонують учасники освітнього процесу. Здобувачів освіти доцільно орієнтувати на порівняльний аналіз культурних і соціальних аспектів життя представників різних країн, розгляд підходів до вирішення актуальних проблем з урахуванням міжкультурних відмінностей. Формулювання навчальної проблеми має стимулювати звернення до автентичних джерел інформації. Оформлення результатів проєкту повинно відображати креативність мислення та відповідати естетичним критеріям. Теми доцільно добирати з урахуванням освітніх інтересів здобувачів, а зміст проєкту – розширювати завдяки залученню міждисциплінарних знань [12, с. 219].

Станом на сьогодні освітній процес у закладах вищої освіти здебільшого реалізується в дистанційному форматі. Введення воєнного стану внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації суттєво вплинуло на всі сфери суспільного життя, зокрема на систему вищої освіти. Перед цією системою постали нові виклики, що потребують переосмислення підходів до організації навчання. Актуалізувався наявний досвід,

накопичений у період пандемії COVID-19, зокрема в аспекті цифрової трансформації освітніх практик [1].

Дистанційна форма навчання стала основним механізмом реагування на нові умови функціонування закладів вищої освіти. У контексті викладання іноземних мов основними інструментами освітньої взаємодії стали використання електронних освітніх ресурсів, відеолекцій, онлайн-комунікаційних платформ (Skype, Zoom), цифрових підручників і мультимедійних презентацій. Активне застосування засобів комунікації, як-от електронна пошта, соціальні мережі (Telegram, Viber, WhatsApp), забезпечує додаткові можливості для підтримання міжособистісної взаємодії у цифровому освітньому середовищі [4].

Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) належить до найпоширеніших платформ дистанційного навчання, яка поєднує доступність, безоплатність і функціональність у контексті організації навчального процесу. Емпіричні дослідження підтверджують її ефективність для самостійної роботи студентів. Такий формат роботи активізує розвиток професійно значущих якостей, сприяє формуванню навичок самоосвіти та підтримує пізнавальну активність здобувачів освіти [6].

Водночас організація самостійної діяльності в межах платформи потребує сучасних підходів і постійного педагогічного супроводу. Інакше існує ризик зведення навчальної активності до репродуктивного виконання завдань. Moodle забезпечує комплексну підтримку навчального процесу через систему інструментів, орієнтованих на студентів, викладачів і адміністраторів. Для здобувачів освіти платформа створює можливості доступу до навчальних матеріалів у зручний час, працює з електронними підручниками й мультимедійними ресурсами, забезпечує електронне тестування, розвиває навички самоорганізації та залучає до спільного обговорення у форумах і групах. У педагогічній діяльності Moodle дає змогу викладачам використовувати гнучкий графік, автоматизувати процедури оцінювання, проводити заняття з використанням мультимедійних засобів та реалізовувати

синхронні й асинхронні форми спілкування з аудиторією [15].

У структурі дистанційного навчання розрізняють кілька моделей. До них належать: передача матеріалів за допомогою поштових або альтернативних каналів, електронно-дистанційна форма навчання, застосування інформаційно-комунікаційних технологій, а також підтримка синхронного й асинхронного зв'язку. Кожна з моделей повинна враховувати технічні можливості учасників освітнього процесу, зокрема стабільність інтернет-з'єднання та часові обмеження.

Цифрові інструменти в дистанційному форматі використовуються з урахуванням методичних цілей і охоплюють увесь спектр освітньої діяльності: підготовку до вивчення матеріалу, подання змісту, виконання практичних завдань, формування рефлексивних умінь і підтримку комунікації між учасниками навчального процесу [15]. Зростання зацікавлення англійською мовою значною мірою зумовлене інформаційною перевагою: понад 80 % цифрового контенту в глобальній мережі представлено саме цією мовою. Такий факт стимулює викладачів до постійного вдосконалення підходів, що відповідають умовам цифрового середовища та використовують потенціал технологій [6].

Інтерактивні дошки, серед яких поширені Padlet, Jamboard і Miro, стають інструментами організації змістовної та колективної діяльності в процесі навчання іноземних мов. Вони дають можливість розміщувати навчальні матеріали різного типу (текстові, візуальні, аудіовізуальні), створювати записи, генерувати схеми, діаграми, карти понять тощо. Спільна робота над вмістом, можливість паралельної взаємодії здобувачів освіти, збереження результатів для подальшого використання – усе це забезпечує новий рівень організації освітнього процесу у віртуальному просторі. Використання візуальних засобів для структуризації інформації посідає важливе місце в сучасному освітньому процесі. Одним із таких засобів є карти знань – діаграми, що відображають взаємозв'язки між ідеями та поняттями. Вони застосовуються для впорядкування великого обсягу інфор-

мації, візуалізації навчального матеріалу з метою полегшення сприйняття й оптимізації процесів запам'ятовування [11].

Онлайн-сервіс MindMeister надає готові шаблони карт знань, можна додавати і власні графічні елементи. Можливість спільного редагування сприяє груповій взаємодії під час навчання. Інструмент Thinglink орієнтований на створення інтерактивних дидактичних матеріалів: до зображень додаються інтерактивні мітки, що відкривають текстові, аудіо-, відеоелементи або тести. Завдяки цьому створюються мультимедійні конспекти, тематичні плакати, інтерактивні карти й відео.

Сервіс Liveworksheets трансформує навчальні матеріали у форматах PDF, JPG або DOCX у цифрові інтерактивні завдання. У межах платформи реалізується підтримка аудіо- та відеофайлів, вправ з елементами перетягування, а також усних завдань із використанням мікрофона. Виконані завдання можна надсилати викладачеві для перевірки.

Одним з ефективних засобів роботи з лексичним матеріалом є платформа Quizlet. Інструмент дає змогу створювати флеш-картки, залучати ігрові режими навчання (тести, заучування, картки тощо), а також організувати обмін матеріалами в межах навчальних груп.

Цифрові інструменти використовуються з метою пояснення складних тем, підвищення рівня візуалізації навчального матеріалу та створення інтерактивного навчального середовища. При цьому провідна роль у керуванні навчальною діяльністю залишається за викладачем, який адаптує ресурси до індивідуальних можливостей здобувачів освіти та забезпечує педагогічний супровід [3]. Інформаційно-комунікаційні технології розглядаються як інструмент підвищення інтенсивності та результативності навчального процесу. Впровадження ІКТ орієнтоване на формування інформаційної культури, розвиток умінь ефективно працювати із цифровими середовищами й адаптуватися до вимог інформаційного суспільства. Проте потрібно зберігати фокус на ролі викладача як фахівця, що забезпечує якість освітнього процесу та формує траєкторії розвитку студентів [3].

Окрему увагу привертає інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у викладання. Такі технології трансформують освітнє середовище, забезпечуючи персоналізацію навчання. ШІ-алгоритми дають змогу створювати адаптивні завдання, орієнтовані на потреби конкретного здобувача освіти, що позитивно позначається на розумінні навчального матеріалу та його засвоєнні. При цьому важливо враховувати етичні аспекти впровадження, зберігаючи функцію викладача як організатора, консультанта та модератора навчальної взаємодії.

Сучасні цифрові платформи забезпечують підтримку індивідуального підходу до вивчення іноземної мови через інтерактивні завдання, чат-боти, навчальні ігри. Наприклад, сервіс Grammarly виконує автоматичну перевірку орфографії, граматики, пунктуації та стилістики. Крім того, система дає змогу адаптувати мовлення за параметрами: цільова аудиторія, стиль (формальний, неформальний, нейтральний), тональність (аналітична, впевнена, дружня тощо) та функціональне призначення (інформування, переконання, розповідь). У впровадженні ШІ важливо забезпечити його використання як допоміжного ресурсу, що посилює ефективність педагогічної взаємодії, зберігаючи активну участь викладача в організації навчального процесу.

Одним із перспективних напрямів у галузі методики викладання іноземних мов є предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL – Content and Language Integrated Learning). Цей підхід ґрунтується на поєднанні змісту фахової дисципліни з мовним компонентом. Наприклад, використання контенту з галузі мистецтва забезпечує розвиток міжкультурної комунікації, гнучких навичок, творчого самовираження та мотивації до мовленнєвої діяльності. Такий підхід також орієнтує студентів на опанування знань із різних галузей і виконання індивідуальних або групових творчих проєктів.

Інтеграція традиційних та інноваційних методик, зокрема поєднання граматичних і лексичних занять із мультимедійними ресурсами та цифровими додатками, дає можливість забезпечити навчальний процес високої

якості. Відеолекції, онлайн-проєкти, інтерактивні вправи поглиблюють комунікативні навички студентів і готують їх до успішної участі в міжнародному освітньому та професійному середовищі. Незважаючи на розширення функціоналу цифрових технологій, ключова роль у реалізації освітнього процесу залишається за викладачем, який спрямовує розвиток критичного мислення, комунікативних умінь і соціальних компетентностей здобувачів освіти. Цифрові ресурси мають розглядатися як інструменти, що підсилюють, а не замінюють безпосередню взаємодію в межах навчального середовища.

Висновки. Формування професійної іншомовної компетентності в умовах цифрової трансформації освітнього середовища постає як закономірний етап розвитку вищої школи, обумовлений інтенсифікацією міжнародної академічної взаємодії, суспільними трансформаціями й актуалізацією міжкультурної комунікації. Іншомовна компетентність професійного фахівця сьогодні охоплює мотиваційний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивний компоненти, що органічно взаємодіють у процесі фахової мовленнєвої діяльності. Результативність її розвитку визначається якістю використання цифрових технологій, змішаних форматів навчання, проєктних методик і засобів штучного інтелекту. Використання електронних освітніх платформ, інтерактивних ресурсів та адаптивних технологій персоналізованого навчання створює умови для розширення когнітивного простору здобувачів освіти, розвитку їхньої професійної мобільності та зміцнення комунікативної компетентності в міжкультурному контексті. У сучасній системі вищої освіти ключове значення набуває педагогічне моделювання освітнього середовища, що ґрунтується на етичному використанні цифрових ресурсів, критичному доборі технологічних засобів і забезпеченні цілісності освітнього впливу. Стратегія формування професійної іншомовної компетентності має спиратися на індивідуалізацію навчальних траєкторій, розвиток автономії студентів і стимулювання їхньої когнітивної активності.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на проєктування моделей іншомовної освіти із

залученням технологій штучного інтелекту, аналіз процесів становлення міжкультурної компетентності в умовах цифровізації освіти, його простору й обґрунтування принципів етичного впровадження ШІ у практику професійної мовної підготовки у вищій освіті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко А. Е. Формування гнучких навичок учнів засобами інтеграції англійської мови і мистецтва в гуртках. *Мистецтво та освіта*. 2023. № 3 (109). С. 48–53. DOI: [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3\(109\)-48-53](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3(109)-48-53) (дата звернення: 16.02.2025).
2. Бондар Г., Нестеренко І. Роль іноземної мови у формуванні професійної мобільності в підготовці майбутніх фахівців у немовних ЗВО. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2021. № 1. С. 164–170. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.1.2021.228835> (дата звернення: 16.02.2025).
3. Дроздова В. В. Використання сучасних технологій у навчанні та викладанні іноземної мови (на прикладі ІКТ). *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2019. № 1 (44). С. 63–67. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2019.44.63-66> (дата звернення: 18.02.2025).
4. Дроздова В. В., Рогульська О. О., Рудніцька К. В. Особливості використання проектних технологій у процесі дистанційного навчання іноземної мови в ЗВО. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2021. № 1 (48). С. 127–132. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.127-132> (дата звернення: 16.02.2025).
5. Дроздова В. В., Рудніцька К. В. Структура професійної іншомовної компетентності майбутнього фахівця. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2021. № 2 (49). С. 51–57. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.49.51-56> (дата звернення: 18.02.2025).
6. Жила Г. В. Цифрові технології і викладання іноземних мов. *Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії*: матеріали Міжнародної наукової конференції (м. Суми, 22 травня 2020 р.). Суми, 2020. С. 52–53. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23277/1/Стаття_Жила_Г.В._Конференція_22.05.2020_128-495-РВ-сторінки-1-7%2C50-54-сторінки-1-7%2C11-12.pdf (дата звернення: 18.02.2025).
7. Зайцева Н. В. Інноваційні технології у викладанні іноземних мов. *Інновації в професійній діяльності педагога: проблеми, теорія, практика*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17–18 жовтня 2019 р.). Одеса, 2019. С. 30–32. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/8644/1/Zaitseva%20N.V.%20Thesis%20Odessa%202019.pdf> (дата звернення: 18.02.2025).
8. Когут Т. Значення іноземних мов у підготовці фахового молодшого бакалавра в умовах сьогодення. *Актуальні проблеми та стратегії розвитку підприємництва, торгівлі і маркетингу в умовах сучасного ринку*: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 8 червня 2022 р.). Тернопіль, 2022. С. 23–24. URL: https://content.eschools.info/tkhtt/library/Збірник_IV_Всеукраїнської_науково-практичної_інтернет-конференції_актуальні_проблеми_та_стратегії_розвитку_підприємництва_торгівлі_2022.pdf#page=21 (дата звернення: 17.02.2025).
9. Козубай І. Комплексний аналіз впливу штучного інтелекту на викладання та вивчення іноземних мов. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. № 1 (63). С. 210–214. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-32>.
10. Кудлай О. І. Упровадження системи Moodle в навчальний процес як ефективний засіб вивчення іноземних мов. *Гуманітарний часопис*. 2019. № 2. С. 84–93. DOI: <https://doi.org/10.32620/gch.2019.2.09> (дата звернення: 18.02.2025).
11. Нежива О. Сучасні цифрові інструменти для викладання іноземної мови. *Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії*: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. С. 159–161. URL: https://cusu.edu.ua/images/conferences/2022/BOOK_OF_ABSTRACTS_2022.pdf#page=159 (дата звернення: 17.02.2025).
12. Никонорова Л. Інноваційні технології в освіті: метод проектів у вивченні іноземних мов. *Інноватика у вихованні*. 2020. № 2 (11). С. 216–222. DOI: <https://doi.org/10.35619/iuu.v2i11.206> (дата звернення: 17.02.2025).
13. Олейнікова Г. Особливості викладання іноземної мови у форматі змішаного навчання. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2022. № 58. С. 109–119. URL: <https://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/569> (дата звернення: 17.02.2025).

14. Рудніцька К. В., Дроздова В. В. Організація самостійної роботи студентів засобами MOODLE в процесі навчання іноземної мови. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 63 (1). С. 218–229. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v63i1.1941> (дата звернення: 16.02.2025).
15. Рогульська О., Рудніцька К., Дроздова В. Використання цифрових онлайн інструментів для ефективною реалізації дистанційного навчання. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. № 1. С. 161–169. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.25> (дата звернення: 16.02.2025).
16. Хорошайло О. С., Кочергіна С. С. Використання штучного інтелекту для підвищення якості викладання іноземних мов у вищому закладі освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2023. № 93. С. 123–127. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPUnc.series5.2023.93.25> (дата звернення: 16.02.2025).

DEVELOPING PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE OF HIGHER EDUCATION STUDENTS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION AND PEDAGOGICAL INNOVATIONS

HULCHUK BOHDANA LEONIDIVNA

Senior Lecturer at the Department of Fundamental and Behavioral Disciplines

The Volyn Viacheslav Lypynskiy Institute of the Private Joint Stock Company “Higher education institution
“The Interregional Academy of Personnel Management”

Introduction. The article addresses the problem of developing professional foreign language competence among higher education students under the influence of digitalization, societal transformations, and pedagogical innovations. Foreign language instruction is no longer seen solely as an academic subject, but rather as a tool for intercultural communication, scientific mobility, and access to up-to-date professional knowledge. However, traditional teaching methods often fail to meet the demands of the rapidly changing educational environment.

Purpose. The aim of the study is to theoretically substantiate and practically analyze effective pedagogical approaches to the development of professional foreign language competence in higher education students within the context of digital transformation.

Methods. The research employs analytical, comparative, and synthetic methods. A content analysis of modern scientific sources is conducted, focusing on educational technologies, digital platforms, and the structure of foreign language competence.

Results. The article outlines the structure and components of professional foreign language competence (motivational, cognitive, operational, and reflective); evaluates the use of digital tools (Moodle, Quizlet, Padlet, Jamboard, MindMeister); and discusses the effectiveness of project-based, blended, and CLIL (Content and Language Integrated Learning) approaches. Emphasis is placed on the importance of pedagogical support, ethical implementation of AI, and the instructor's role as an educational moderator. The study confirms that digitalization and innovative teaching methods ensure adaptability, professional mobility, and the development of students' intercultural skills.

Originality. The research proposes an integrated model for developing professional foreign language competence, incorporating ICT, artificial intelligence, and modern pedagogical approaches. For the first time, pedagogical conditions for the effective implementation of blended learning formats are systematized to ensure a high level of language proficiency.

Conclusions. The development of professional foreign language competence is a strategic objective of modern higher education. Its effectiveness depends on the ability of educators to integrate digital platforms and innovations, personalize learning, and respond to wartime and informational challenges. The findings may serve as a foundation for improving curricula, enhancing teacher qualifications, and implementing digital transformation strategies in higher education institutions.

Key words: professional foreign language competence, digitalization of education, innovative pedagogical technologies, blended learning, digital platforms, artificial intelligence, intercultural communication, project-based learning, CLIL methodology, pedagogical support, individualization of learning, educational mobility.

REFERENCES

1. Boiko, A.E. (2023). Formuvannya hnuchkykh navychok uchнів zasobamy intehtratsii anhliiskoi movy i mystetstva v hurtkakh [Formation of students' soft skills through the integration of English and art in extracurricular activities]. *Mystetstvo ta osvita*, 3 (109), 48–53. [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3\(109\)-48-53](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3(109)-48-53).

2. Bondar, H., & Nesterenko, I. (2021). Rol inozemnoi movy u formuvanni profesiinoi mobilnosti v pidhotovtsi maibutnix fakhivtsiv u nemovnykh ZVO [The role of foreign language in developing professional mobility in training of future specialists in non-linguistic HEIs]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu*, 1, 164–170. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.1.2021.228835>.
3. Drozdova, V.V. (2019). Vykorystannia suchasnykh tekhnolohii u navchanni ta vykladanni inozemnoi movy (na prykladi IKT) [Use of modern technologies in teaching and learning foreign languages (based on ICT)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, 1 (44), 63–67. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2019.44.63-66>.
4. Drozdova, V.V., Rohulska, O.O., & Rudnitska, K.V. (2021). Osoblyvosti vykorystannia proiektnykh tekhnolohii u protsesi dystantsiinoho navchannia inozemnoi movy v ZVO [Features of using project technologies in the process of distance foreign language learning in HEIs]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, 1 (48), 127–132. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.127-132>.
5. Drozdova, V.V., & Rudnitska, K.V. (2021). Struktura profesiinoi inshomovnoi kompetentnosti maibutnoho fakhivtsia [Structure of professional foreign language competence of a future specialist]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, 2 (49), 51–57. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.49.51-56>.
6. Zhyla, H.V. (2020, 22 travnia). Tsyfrovii tekhnolohii i vykladannia inozemnykh mov [Digital technologies and foreign language teaching]. *Stratehichni napriamky rozvytku nauky: faktory vplyvu ta vzaiemodii* [Strategic directions of science development: factors of influence and interaction]: materialy Mizhnar. nauk. konf. Sumy (pp. 52–53). MCND.
7. Zaitseva, N.V. (2019, 17–18 zhovtnia). Innovatsiini tekhnolohii u vykladanni inozemnykh mov [Innovative technologies in teaching foreign languages]. *Innovatsii v profesiinii diialnosti pedahoha: problemy, teoriia, praktyka* [Innovations in the professional activity of the teacher: problems, theory, practice]: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Odesa (pp. 30–32). Universytet Ushynskoho.
8. Kohut, T. (2022, 8 chervnia). Znachennia inozemnykh mov u pidhotovtsi fakhovoho molodshoho bakalavra v umovakh sohodennia [The importance of foreign languages in the training of professional junior bachelors in today's conditions]. *Aktualni problemy ta stratehii rozvytku pidpriemnytstva, torhivli i marketynhu v umovakh suchasnogo rynku* [Actual problems and strategies of development of entrepreneurship, trade and marketing in the modern market]: materialy IV Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf. Ternopil (pp. 23–24). TFKHTT.
9. Kozubai, I. (2023). Kompleksnyi analiz vplyvu shtuchoho intelektu na vykladannia ta vyvchennia inozemnykh mov [Comprehensive analysis of the impact of artificial intelligence on teaching and learning foreign languages]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 1 (63), 210–214. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-32>.
10. Kudlai, O.I. (2019). Uprovadzhennia systemy Moodle v navchalnyi protses yak efektyvnyi zasib vyvchennia inozemnykh mov [Implementation of Moodle system in the educational process as an effective tool for learning foreign languages]. *Humanitarnyi chasopys*, 2, 84–93. <https://doi.org/10.32620/gch.2019.2.09>.
11. Nezhyva, O. (2022). Suchasni tsyfrovii instrumenty dlia vykladannia inozemnoi movy [Modern digital tools for teaching foreign languages]. *Inozemna mova u profesiinii pidhotovtsi spetsialistiv: problemy ta stratehii* [Foreign language in professional training of specialists: problems and strategies]: zbirnyk tez dopovidei VI Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf. Kropyvnytskyi (pp. 159–161). Kropyvnytskyi: RVV TsDPU im. V. Vynnychenka.
12. Nykonorova, L. (2020). Innovatsiini tekhnolohii v osviti: metod proiektiv u vyvchenni inozemnykh mov [Innovative technologies in education: project method in foreign language learning]. *Innovatyka u vykhovanni*, 2 (11), 216–222. <https://doi.org/10.35619/iiu.v2i11.206>.
13. Oleinikova, H. (2022). Osoblyvosti vykladannia inozemnoi movy u formati zmishanoho navchannia [Features of foreign language teaching in blended learning format]. *Naukovyi visnyk Izmail'skoho derzhavnogo humanitarnoho universytetu*, 58, 109–119. <https://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/569>.
14. Rudnytska, K.V., & Drozdova, V.V. (2018). Orhanizatsiia samostiinoi roboty studentiv zasobamy Moodle v protsesi navchannia inozemnoi movy [Organization of students' independent work using Moodle in the process of foreign language learning]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 63 (1), 218–229. <https://doi.org/10.33407/itlt.v63i1.1941>.
15. Rohulska, O., Rudnytska, K., & Drozdova, V. (2022). Vykorystannia tsyfrovyykh onlain instrumentiv dlia efektyvnoi realizatsii dystantsiinoho navchannia [Use of digital online tools for effective implementation of distance learning]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 161–169. <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.25>.
16. Khoroshailo, O.S., & Kocherhina, S.S. (2023). Vykorystannia shtuchoho intelektu dlia pidvyshchennia yakosti vykladannia inozemnykh mov u vyshchomu zakladi osvity [Using artificial intelligence to improve the quality of foreign language teaching in higher education institutions]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*, 93, 123–127. <https://doi.org/10.31392/NPUnc.series5.2023.93.25>.